

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна
академія

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор навчально-наукового
інституту

«Українська інженерно-педагогічна
академія»

Денис КОВАЛЕНКО

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи анатомії та фізіології центральної нервової системи
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)

спеціальність 053 Психологія
(шифр і назва)

освітня програма 053 Психологія (Практична психологія)
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

інститут ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

2025 / 2026 навчальний рік

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи анатомії та фізіології центральної нервової системи» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

_____ перший (бакалаврський) _____
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності _____ 053 Психологія _____

спеціалізації _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни формування у майбутніх фахівців сучасного психологічного мислення та спеціальних знань у галузі анатомії та фізіології центральної нервової системи людини, розуміння концептуальних основ системного уявлення біологічного та психологічного в існуванні та розвитку людини, в вивченні психічних проявів діяльності мозку. Розкрити фізіологічні основи онтогенезу, а також фізіологічні механізми розвитку психічної діяльності людини.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування сучасного психологічного мислення та системи спеціальних знань у галузі анатомії та фізіології центральної нервової системи людини;

- формування правильного розуміння основних біологічних закономірностей росту і розвитку організму дітей і підлітків;

- розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків, розуміння системного уявлення біологічного та психологічного в існуванні та розвитку людини; вивчення психічних проявів діяльності мозку;

- ознайомлення з закономірностями діяльності організму і фізіологічними процесами, що протікають в регулюючих системах і основних системах життєзабезпечення; уявити методи вивчення функціональних особливостей різних систем організму;

- формування знань і розуміння етичних принципів професійної діяльності психолога, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 7 (4+3)

1.4. Загальна кількість годин – 210 (120+90)

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Обов'язкова</u> / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1,2-й	1,2-й
Лекції	
34 (18+16) год.	18 (10+8) год.
Практичні, семінарські заняття	

36 (22+14) год.	8 (4+4) год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
140 (80+60) год.	184 (106+78) год.
у тому числі індивідуальні завдання	
210 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

ПР 1.1: знання у галузі анатомії та фізіології центральної нервової системи людини;

ПР 1.2: Розуміння концептуальних основ системного уявлення біологічного та психологічного в існуванні та розвитку людини;

ПР 2.1: оперування категоріями анатомії та фізіології нервової системи для поглибленого вивчення суті явищ, процесів щодо формування та розвитку особистості;

ПР 2.2 володіння навичками використання набутих знань в області вікової анатомії і фізіології в роботі з учнями; користуватися науковими термінами, визначати і обчислювати деякі функціональні показники організму;

ПР 12.1: використання професійної діяльності базових знань в галузі природознавства;

ПР 12.2: застосовувати антропометричні, анатомічні та фізіологічні параметри життєдіяльності людини в філо- і соціогенезі; досягнення природничих наук в сучасному підході до еволюційних процесів в біосфері і суспільстві;

ПР 13.1: володіти навичками реалізації планування, організації, мотивації й контролю як функціями управління у професійній діяльності;

ПР 13.2: застосовувати методи дослідження проблем фізіології нервової системи в професійній діяльності практичного психолога;

ПР 14.1: володіти уявленням про фізіологічні механізми вищих психічних функцій і потребностно-емоційної сфери; адаптації до фізичних і психічних навантажень в умовах навчального процесу; гігієнічних умовах навчально-виховного процесу;

ПР 14.2: використовувати основні біологічні параметри життєдіяльності людини при виявленні специфіки його психічного функціонування;

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Будова та функції центральної нервової системи

Тема 1. Анатомії та загальні закономірності будови організму.

Зміст. Структура нервової системи . Еволюція нервової системи

Тема 2. Загальні уяви про будову. центральної нервової системи.

Зміст.. Схема будови нервової системи. Анатомічні методи вивчення людини

Тема 3. Мікроструктура нервової системи.

Зміст. Будова гліальних клітин, будова нейрону.

Тема 4. Будова та функції центральної нервової системи

Зміст. Автономна нервова система (АНС). Парасимпатичний та симпатичний відділи.

Хімія обміну в мозку. Нейромедіатори.

Тема 5. Спинний мозок. Будова і функції головного мозку

Зміст. Оболонки утворень ЦНС.. Провідні шляхи. Будова і функції рефлексу

Розділ 2. Фізіологія організації вищої нервової діяльності

Тема 6. Енергетичний блок мозку. Стобур мозку та вроджені рефлекси

Зміст. Продовжний мозок, мст, мозжечок. Міст. Базальні ганглії

Тема 7. Мотиваційний блок мозку та ВНД емоцій

Зміст. Середній та проміжний мозок, Таламус, гіпоталамус ВНД проміжних структур ГМ.

Лімбічна система, гіпокамп.

Тема 8. Основні поняття та принципи вищої нервової діяльності

Зміст. Сенсорні системи. Первинні та вторинні поля. Асоціативні зони ГМ.

Тема 9. Функціональна організація мозку

Зміст. Кора півкуль ГМ, Гальмування та збудливість. Принцип домінанти.

Функціонування мозку при стресі.

Розділ 3. Онтогенез біологічних систем організму

Тема 10. Людина як цілісна біологічна система.

Зміст. Функціональна організація мозком діяльності систем організму.

Тема 11. Онтогенез..

Зміст. Основні закономірності росту і розвитку організму людини.

Тема 12. Вікові особливості фізіологічних процесів.

Зміст. система дихання, система травлення

Тема 13. Вікова фізіологія регулюючих систем та організації поведінки

Зміст. Вікові особливості системи виділення та визрівання статевої системи

Тема 14. Вікова фізіологія ендокринної та імунної систем

Зміст. Робота систем регуляції та захисту організму при різних типів навантаження.

Несприятливий досвід дитинства.

Розділ 4. Розвиток вищих психічних функцій

Тема 15. Вікова фізіологія системи опорно-рухового апарату

Зміст. Формування поведінкова регуляція та автоматизація рухової активності при формуванні ВПФ

Тема 16. Вікова фізіологія системи кровообігу

Зміст. Психофізіологія адаптація НС до несприятливих умов. Робота АНС в системі навантаження. Психосоматика.

Тема 17. Функціональне дозрівання кори і підкіркових утворень мозку.

Зміст. Нейрофізіологія адаптація до середовища: інтелектуально-мнестичної діяльності

Тема 18. Фізіологічна адаптація учнів до умов навчального процесу

Зміст. Фізіологія навчального процесу та професійного розвитку.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Будова та функції центральної нервової системи												
Тема 1. Анатомії та загальні закономірності будови організму	12	2	2			8	12	1				11
Тема 2. Загальні уяви про будову нервової системи	12	2	2			8	12	1				11
Тема 3. Мікроструктура нервової системи	14	2	4			8	13	2	1			10
Тема 4. Будова та функції центральної	12	2	2			8	11	1				10

нервової системи												
Тема 5. Спинний мозок. Будова і функції головного мозку	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за розділом 2	62	10	12			40	60	6	2			52
Розділ 2. Фізіологія організації вищої нервової діяльності												
Тема 6. Енергетичний блок мозку	14	2	2			10	15	1				14
Тема 7. Мотиваційний блок мозку	14	2	2			10	15	1				14
Тема 8. Основні поняття та принципи вищої нервової діяльності.	14	2	2			10	15	1	1			13
Тема 9. Функціональна організація мозку	16	2	4			10	15	1	1			13
Разом за розділом 2	58	8	10			40	60	4	2			54
Усього годин	120	18	22			80	120	10	4			106
Розділ 3. Онтогенез біологічних систем організму												
Тема 10. Людина як цілісна біологічна система.	10	2	2			6	9	1				8
Тема 11. Онтогенез.	10	2	1			7	9	1				8
Тема 12. Вікові особливості фізіології	10	1	1			8	9		1			8
Тема 13. Вікова фізіологія регулюючих систем та організації поведінки	10	1	1			8	10	1	1			8
Тема 14. Вікова фізіологія ендокринної та імунної систем	8	2	1			5	9	1				8
Усього годин	48	8	6			34	46	4	2			40
Розділ 4. Розвиток вищих психічних функцій												
Тема 15. Вікова фізіологія системи опорно-рухового апарату	10	2	2			6	11	1				10
Тема 16. Вікова фізіологія системи кровообігу	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 17. Вікова фізіологія системи кровообігу	10	2	2			6	11	1				10

Тема 18. Фізіологічна адаптація учнів до умов навчального процесу	12	2	2			8	10	1	1			8
Разом за змістовим модулем 4	42	8	8			26	44	4	2			38
Усього годин	90	18	16			56	90	8	4			78

АБО

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Будова та функції центральної нервової системи												
Разом за розділом 1	62	10	12			40	60	6	2			52
Розділ 2. Фізіологія вищої нервової діяльності												
Разом за розділом 2	58	8	10			40	60	4	2			54
Разом	120	18	22			80	120	10	4			106
Розділ 3. Онтогенез систем організму												
Разом за розділом 3	48	8	6			34	46	4	2			40
Розділ 4. Розвиток вищих психічних функцій												
Разом за розділом 4	42	8	8			26	44	4	2			38
Разом	90	16	14			60	90	8	4			78
Усього годин	210	34	36			140	210	18	8			184

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Структура нервової системи . Анатомічні методи вивчення людини.	2	1
2	Будова та функції центральної нервової системи. Схема будови нервової системи.	2	1
3	Схема будови головного мозку людини.	4	1
4	Схема зовнішньої будови спинного мозку людини	2	
5	Сенсорні системи. Схема ока людини	2	
6	Сенсорні системи. Схема будови органу слуху та рівноваги	2	1
7	Сенсорні системи. Схема смакових полів язика людини	2	
8	Зовнішня будова кори великих півкуль головного мозку.	2	
9	Порожнини головного мозку. Ліквор, його значення.	2	1
10	Предмет та задачі фізіології вищої нервової діяльності	4	
11	Людина як цілісна біологічна система. Функціональна організація мозком.	2	1

12	Онтогенез. Основні закономірності росту і розвитку організму людини.	2	1
13	Вікові особливості фізіологічних процесів. Вікова фізіологія регулюючих систем і сенсорних систем	2	1
14	Вікова фізіологія системи дихання Вікова фізіологія системи травлення	2	
15	Вікова фізіологія системи опорно-рухового апарату	2	
16	Фізіологічна адаптація учнів до умов навчального процесу	2	
	Разом	36	8

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Структура нервової системи	4	6
2	Будова та функції центральної нервової системи	4	6
3	Методи дослідження рефлекторної діяльності людини.	4	6
4	Адаптація учнів до умов учбового процесу	4	6
5	Обмін речовин і перетворення енергії.	4	6
6	Пищеварительная система и питание.	4	6
7	Ендокринна система і її роль в життєдіяльності людини. Залози внутрішньої секреції.	4	6
8	Шкіра, вікові особливості її структури і функції.	4	6
9	Органи чуття. Вікові особливості органів чуття	4	6
10	Будова та функції центральної нервової системи	2	6
11	Основні поняття та принципи вищої нервової діяльності	4	6
12	Мікроструктура нервової системи	4	6
13	Схема будови синапсу	4	6
14	Спинний мозок	2	6
15	Вікова фізіологія системи опорно-рухового апарату	2	6
16	Фізіологічна адаптація учнів до умов навчального процесу	2	6
17	Людина як цілісна біологічна система. Функціональна організація мозком.	2	6
18	Онтогенез. Основні закономірності росту і розвитку організму людини.	2	4
19	Вікові особливості фізіологічних процесів. Вікова фізіологія регулюючих систем і сенсорних систем	2	4
20	Вікова фізіологія системи дихання Вікова фізіологія системи травлення	2	4
21	Клітинна будова кори великих півкуль головного мозку.	2	4
22	Порожнини головного мозку. Ліквор, його значення.	4	4
	Разом	140	184

6. Індивідуальні завдання

1	Предмет вивчення анатомії, її розділи.
2	Анатомічні методи вивчення людини.
3	Організм, його основні властивості і принципи будови
4	Загальна характеристика основних видів тканин.
5	Органи і їхня класифікація.
6	Основні системи органів.

7	Загальна характеристика і будова черепа.
8	Загальна характеристика і будова хребта.
9	Загальна характеристика нервової системи.
10	Анатомія та морфологія нервової тканини.
11	Клетинна організація нервової системи
12	Загальна характеристика філогенезу нервової системи
13	Порівняльна характеристика анатомії нервової системи безхребетних
14	Порівняльна характеристика анатомії нервової системи хребетних
15	Анатомія центральної нервової системи.
16	Анатомія вегетативної нервової системи.
17	Людина як цілісна біологічна система. Функціональна організація мозком.
18	Онтогенез. Основні закономірності росту і розвитку організму людини.
19	Вікові особливості фізіологічних процесів. Вікова фізіологія регулюючих систем і сенсорних систем
20	Вікова фізіологія системи дихання
21	Вікова фізіологія системи травлення
22	Нейрон - структурно-функціональна одиниця нервової системи.
23	Класифікація нейронів по будові і функціям.
24	Будова і функції нервової тканини, нейроглія.
25	Будова синапсів.
26	Функціональні відділи мозку людини – спинний мозок, головний мозок, задній відділ мозку, середній мозок, передній мозок.
27	Розвиток спинного мозку в онтогенезі.
28	Зовнішня будова спинного мозку.
29	Предмет, завдання та основні принципи валеології
30	Вікові особливості онтогенезу. Критичні періоди зростання і розвитку дітей і підлітків.
31	Людина як цілісна біологічна система
32	Предмет і завдання вікової фізіології
33	Вікові особливості фізіологічних процесів. Вікова фізіологія регулюючих систем
34	Вікова фізіологія систем життєзабезпечення.
34	Гігієна учбово-виховного процесу в школі
36	Вікова фізіологія системи опорно-рухового апарату
37	Фізіологічна адаптація учнів до умов навчального процесу
38	Адаптація учнів до умов учбового процесу
39	Обмін речовин і перетворення енергії.
40	Пищеварительная система и питание.
41	Ендокринна система і її роль в життєдіяльності людини. Залози внутрішньої секреції.
42	Шкіра, вікові особливості її структури і функції.
43	Органи чуття. Вікові особливості органів чуття
44	Вікова фізіологія системи опорно-рухового апарату
45	Вікова фізіологія системи кровообігу
46	Функціональне дозрівання кори і підкіркових утворень мозку.
47	Структури, що забезпечують смакову чутливість. Будова органа смаку.
48	Структури, що забезпечують нюх. Будова органа нюху.
49	Структури, що забезпечують рівновагу. Будова органа рівноваги.
50	Предмет та задачі фізіології вищої нервової діяльності.

51	Основні поняття та принципи вищої нервової діяльності.
52	Функціональна організація мозку.
53	Сенсорні системи мозку.
54	Модулюючі системи мозку.
55	Концепція нейроної організації рефлекторної дуги.
56	Безумовні рефлекси та їх класифікація.
57	Механізми утворення умовних рефлексів.
58	Структура поведінкового акту.
59	Організація функціональної системи.
60	Функції емоцій.
61	Функціональні стани.
62	Взаємовідносини першої та другої сигнальних систем.
63	Мовні функції півкуль мозку.
64	Властивості нервової системи та їх вимірювання.

7. Методи навчання

Програмою передбачені лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів. За характером логіки пізнання впроваджуються аналітичний, індуктивний та дедуктивний методи. За рівнем самостійної розумової діяльності — проблемний виклад та частково-пошуковий метод.

У процесі аудиторних занять використовуються:

- лекція з елементами пояснення;
- лекція-бесіда;
- лекція-дискусія;
- проблемна лекція;
- лекція-прес-конференція;
- ілюстрація наочних матеріалів;
- індивідуальне пояснення.

Методи навчання, що використовуються під час практичних занять:

- евристична бесіда;
- виконання вправ та тестових завдань;
- відпрацювання методик та технік;
- самостійна робота;

Самостійна робота з першоджерелами, дослідження інформаційних ресурсів, пошук первинної інформації (наукові публікації, документи, протоколи, офіційні звіти, статистичні матеріали тощо).

8. Методи контролю

Підсумковий контроль. Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений іспит (модульний контроль). Проведення підсумкової атестації і отримання на ній позитивної оцінки включає: а) оцінку проміжної атестації (результати модуля), б) оцінку відвідуваності занять і активність в аудиторії; а також в) оцінку виконання усіх завдань самостійної роботи. Підсумкова атестація проводиться у вигляді заліку, під час якого необхідно набрати також певне число балів за пройденими темами.

Поточний контроль. Для поточного контролю використовуються результати роботи на практичних заняттях, робота зі словниками, підготовка конспектів наукових джерел, а також контрольних завдань, які виконуються студентами в аудиторії наприкінці кожного модулю.

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі екзамену або залікової роботи (1 Семестр)

Поточне тестування та самостійна робота									Екзаме н	Сума	
Розділ 1				Розділ 2							Індивідуальне завдання
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	27	100
7	7	7	7	7	7	7	7	7			

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі екзамену або залікової роботи (2 Семестр)

Поточне тестування та самостійна робота									Екзаме н	Сума	
Розділ 1				Розділ 2				Індивідуальне завдання			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	27	100
7	7	7	7	7	7	7	7	7			

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 35 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

90-100 балів («Відмінно») А	Студент/студентка демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом, засвоїв матеріал в повному обсязі та вмів його застосовувати для вирішення практичних питань. Володіє термінами, логічно та послідовно викладає матеріал. Поточні й підсумкові контрольні роботи виконує без помилок. У повному обсязі виконує всі завдання самостійної роботи. Презентуючи наукову доповідь, уміло використовує теоретичний і фактичний матеріал, демонструє володіння основними правилами публічного виступу.
70-89 бали («Добре») ВС	Студент/студентка демонструє достатньо високий рівень володіння теоретичним матеріалом, але допускає окремі помилки при логічному викладенні матеріалу, що, тим не менш, дозволяє вільно користуватися надбаними навичками на практиці, приймати відповідні рішення. Поточні й підсумкові контрольні роботи виконує з незначними помилками. У повному обсязі виконує всі завдання самостійної роботи. Презентуючи наукову доповідь, уміло використовує теоретичний і фактичний матеріал, демонструє володіння основними правилами публічного виступу з несуттєвими неточностями.
60-69 бали («Задовільно») Д	Студент/студентка демонструє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом, засвоїв основну частину теоретичного змісту дисципліни, але робить окремі помилки в викладенні

	матеріалу, в змісті теорії, окремих термінів. Завдання-рішення приймаються з незначними помилками. Наявні суттєві помилки й під час виконання поточних і підсумкових контрольних робіт. Не в повному обсязі або несвоєчасно виконує завдання самостійної роботи. Презентація наукової доповіді містить значні недоліки.
50-59 балів («Задовільно») E	Студент/студентка демонструє мінімальний рівень володіння як теоретичним матеріалом, так і практичними навичками. Допускає окремі помилки у визначенні термінів. Не в повному обсязі або несвоєчасно виконує завдання самостійної роботи. Презентація наукової доповіді містить суттєві недоліки.
35-49 балів («Незадовільно») FX	Студент/студентка під час занять не може відповісти на запитання в межах конспекту лекцій, відсутні базові практичні навички, поточні й підсумкові контрольні роботи виконує з численними помилками. Не в повному обсязі або несвоєчасно виконує завдання самостійної роботи. Презентація наукової доповіді відсутня або не відповідає вимогам до такого виду робіт
1-34 бал («Незадовільно») F	Теоретичний зміст курсу не засвоєно, практичні навички відсутні.

Форма виконання завдань	Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання	Загальна кількість балів за формами виконання завдань
ДЕМОНСТРАЦІЯ УСИХ НАВИЧОК ВОЛОДІННЯ МАТЕРІАЛОМ	Підготовка презентації, доповіді на лекціях	0-6 бали	5 балів – студент розробив слайди, які найбільш повно відображають тему, матеріал логічно структуровано, за необхідності ілюстровано, презентація публічно представлена на практичному занятті перед групою під час виголошення наукової доповіді	0-11 балів
	Доповідь на лекціях	0-5 балів	5 балів – студент повністю розкрив тему, публічно виступивши з доповіддю перед групою. Доповідь має чітку структуру (вступ, основна частина, висновки), відзначається логічністю викладу, зрозумілістю термінів, чіткістю визначень, добором фактів.	

			Відсутні мовленнєві помилки. Доповідь виголошується з лекцій	
ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	Участь у практичних заняттях	0-11 балів	1 бал студент отримує за участь виконання вправ на практичному занятті	0-15 балів
	Виконання вправ на практикумах	0-4 балів	1 бали – студент прийняв участь на пз відповідно правил; 2 бали – студент правильно працював згідно з вимогами, які висуваються до такого виду робіт (якість і точність інформації); 3 балів – студент правильно взяв ініціативу на пз, що відображає головну ідею; 4 бала. Також б)актуальність проблеми; в) основні положенняг) основні перспективи.	
РОБОТА НА ДО	Робота на сайті дистанційного навчання (тестові завдання)	0-30 балів	8 балів студент отримує за відповіді на тестові завдання 22 щодо заповнення Робочого зошиту (в ДО)	0-30 балів
ЗАЛІК	Відповідь на залікову роботу (індивідуальне завданняг)	0-10 балів	Індивідуальна робота містить завдання створення презентації,, яка оцінюється студентами курсу «всліпу», максимально в 10 балів	0-10 балів
ІСПИТ	Написання екзаменаційної роботи	0-27 балів	екзаменаційна робота містить 30 білетів по три запитання в кожному, правильна відповідь на запитання в білеті оцінюється в 9 балів	0-27 балів
РАЗОМ ЗА КУРС				100 балів

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Методична

1. Соколова, І. М.. Основи анатомії та фізіології центральної нервової системи: конспект лекцій для студентів денної та заоч. форм навчання спеціальності 053 Психологія. Ч. 1/ І. М. Соколова; Укр. інж.-пед. акад., Каф. практичної психології. - Харків: УІПА, 2019. - 29 с.:
2. Соколова, І. М.. Основи анатомії та фізіології центральної нервової системи: конспект лекцій для студентів денної та заоч. форм навчання спеціальності 053 Психологія. Ч. 2/ І. М. Соколова; Укр. інж.-пед. акад., Каф. практичної психології. - Харків: УІПА, 2019. - 30 с..
3. Основи анатомії та фізіології центральної нервової системи: методичні вказівки для організації та планування самостійної роботи при кредитно-трансферній організації навчального процесу для студентів денної та заоч. форм навчання спеціальності 053 Психологія/ Укр. інж.-пед. акад., Каф. практичної психології; упоряд. І. М. Соколова. - Харків: УІПА, 2019. - 17 с.
4. Основи анатомії та фізіології центральної нервової системи: методичні вказівки для проведення практичних занять для студентів денної та заоч. форм навчання спеціальності 053 Психологія/ Укр. інж.-пед. акад., Каф. практичної психології; упоряд. І. М. Соколова. - Харків: УІПА, 2019. - 16 с.

Основна література

1. Amerman Erin C. Human Anatomy & Physiology. Kindle Edition, 2019.1232 p.
2. Кривецький В. В. Анатомія людини з основами фізіології. Чернівці: Місто, 2017. 367 с.
3. Майдіков Ю.Л., Корсун С.І. Нервова система і психічна діяльність людини: Навч. посіб.-К., Магістр- XXI сторіччя, 2017.- 280с.
4. Маруненко І., Неведомська Є., Волковська Г. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 184 с.
5. Самусев Р.П., Липченко В.Я. Атлас анатомії людини: Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів / Пер. з рос. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 752 с.: іл. https://book-ye.com.ua/upload/iblock/4bc/91dc9063_dc02_11e6_80c1_000c29ae1566_ae9daa53_6c6b_11e7_80c9_000c29ae1566.pdf
6. Сидоренко П. І. Анатомія та фізіологія людини : підручник / П. І. Сидоренко, Г. О. Бондаренко, С. О. Куц. – 5-те вид., випр. – Київ : Медицина, 2015. – 200 с.

7. Анатомія людини : у 3-х т. / за ред. В.Г Ковешнікова.- Луганськ : Вид-во «Шико» ТОВ «Віртуальна реальність», 2005.- ISBN 966-8526-26-0.
8. Анатомія людини : у 3-х т. / за ред. А.С. Головацького, В.Г. Черкасова.- Вінниця: Нова книга, 2006.- ISBN 966-382-022-

Допоміжна література

1. Неттер Ф. Г. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини: переклад 7-го англ. Вид.: двомовне вид. / Френк Г. Неттер; наук. Ред. Перекладу Л Р. Матешук Вацеба, І. Є. Герасимюк, В. В. Кривецький, О. Г. Попадинець. – К. – ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
2. Сяська І. О. Фізіологія людини і тварин: біоетичні аспекти викладання: навч. посіб. Рівне: О. Зень, 2019. 203 с.
3. Центральна нервова система, автономна нервова система, черепні нерви та органи чуття : практикум з анатомії людини для студентів 1-го курсу І та ІІ медичних факультетів (6 років навчання) / О. А. Григор'єва, М. Г. Лебединець, І. Ф. Штанько [та ін.]. – Запоріжжя :[ЗДМУ], 2018. - 93 с. Книга, 2018. 639 с.
4. Черкасов В. Г. Анатомія людини: навчальний посібник. Вінниця: Нова
5. Федонюк Я.І. Анатомія та фізіологія з патологією. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2016. с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка <http://korolenko.kharkov.com>.
3. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr>
4. Сайт дистанційної освіти ННІ УІПА ХНУ ім..В.Н.Каразіна <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10493>

« _____ » 20__ p.